

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2015. gada 13. janvārī*

Apelācija — Regula (EK) Nr. 149/2008 — Regula, kurā noteikti maksimāli pieļaujamie atlieku līmeņi pesticīdiem — Pieprasījums veikt šīs regulas iekšēju pārskatīšanu, kas iesniegts, piemērojot Regulu (EK) Nr. 1367/2006 — Komisijas lēmums, ar kuru pieprasījumi atzīti par nepieņemamiem — Individuāls pasākums — Orhūsas konvencija — Regulas (EK) Nr. 1367/2006 spēkā esamība, ņemot vērā šo konvenciju

Apvienotās lietas C-404/12 P un C-405/12 P

par apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, kas attiecīgi iesniegtas 2012. gada 24. un 27. augustā,

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *M. Moore* un *K. Michael*, pārstāvji,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *J.-P. Kepenne* un *P. Oliver*, kā arī *S. Boelaert*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv *D. Hadroušek*, pārstāvis,

persona, kas iestājusies apelācijas tiesvedībā,

pārējie lietas dalībnieki –

Stichting Natuur en Milieu, Utrehta (Nīderlande),

Pesticide Action Network Europe, Londona (Apvienotā Karaliste),

ko pārstāv *A. van den Biesen*, *advocaat*,

prasītāji pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *V. Skouris* [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks *K. Lēnartss* [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji *A. Ticano* [*A. Tizzano*], *L. Bejs Larsens* [*L. Bay Larsen*], *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*], *A. O'Kifs* [*A. Ó Caoimh*] un *Ž. K. Bonišo* [*J.-C. Bonichot*] (referents), tiesneši *E. Levits*, *K. Toadere* [*C. Toader*], *M. Bergere* [*M. Berger*], *A. Prehala* [*A. Prechal*], *E. Jarašūns* [*E. Jarašiūnas*] un *K. G. Fernlunds* [*C. G. Fernlund*],

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

ģenerālvokāts N. Jēskinsens [*N. Jääskinen*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

nemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 10. decembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 8. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savām apelācijas sūdzībām Eiropas Savienības Padome un Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Stichting Natuur en Milieu un Pesticide Action Network Europe* /Komisija (T-338/08, EU:T:2012:300; turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā atcēla divus Komisijas 2008. gada 1. jūlija lēmumus (turpmāk tekstā – “apstrīdētie lēmumi”), ar kuriem kā nepieņemami bija noraidīti *Stichting Natuur en Milieu un Pesticide Action Network Europe* iesniegtie pieprasījumi Komisijai pārskatīt tās 2008. gada 29. janvāra Regulu (EK) Nr. 149/2008, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 396/2005, izstrādājot II, III un IV pielikumu, kuros noteikti maksimāli pieļaujamie atlieku līmeņi produktiem, uz ko attiecas minētās regulas I pielikums (OV L 58, 1. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

Orhūsas konvencija

- 2 Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kas parakstīta Orhūsā 1998. gada 25. jūnijā un Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 2005. gada 17. februāra Lēmumu 2005/370/EK (OV L 124, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Orhūsas konvencija”), 1. pantā “Mērķis” ir noteikts:

“Lai pašreizējā un nākamajās paaudzēs aizsargātu ikvienas personas tiesības dzīvot vidē, kas atbilstu personas veselības stāvoklim un labklājībai, katra Puse saskaņā ar šīs konvencijas noteikumiem garantē tiesības piekļūt informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.”

- 3 Minētās konvencijas 2. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts:

Šī [“valsts iestādes” jēdziena] definīcija neattiecas uz struktūrām vai institūcijām, kas pilda tiesas vai likumdevēja funkcijas.”

- 4 Tās pašas konvencijas 9. pantā ir noteikts:

“1. Katra Puse saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nodrošina to, ka ikvienai personai, kura uzskata, ka tās lūgums sniegt informāciju saskaņā ar 4. pantu ir ticis ignorēts, daļēji vai pilnīgi nepamatoti noraidīts, nepietiekami atbildēts vai kā citādi nav izskatīts atbilstoši minētā panta noteikumiem, ir iespēja pārskatīšanas nolūkā griezties tiesā vai kādā citā neatkarīgā un objektīvā institūcijā, kas izveidota ar tiesību aktiem.

Gadījumos, kad Puses paredz pārskatīšanu tiesu iestādē, tās nodrošina, lai attiecīgajai personai būtu pieejama arī ātra, ar tiesību aktiem noteikta procedūra, kas ir bezmaksas vai nav saistīta ar pārāk lielām izmaksām un saskaņā ar kuru lūgumu atkārtoti izskata kāda valsts iestāde vai izskata neatkarīga un objektīva institūcija, kas nav tiesa.

Saskaņā ar šo 1. punktu pieņemtie galīgie lēmumi ir saistoši valsts iestādēm, kuru rīcībā ir attiecīgā informācija. Šo lēmumu pamatojumu norāda rakstiski vismaz tajos gadījumos, kad pieeja informācijai tiek atteikta saskaņā ar šo punktu.

2. Katra Puse saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nodrošina to, ka attiecīgas sabiedrības daļas pārstāvjiem:

- a) kuriem ir pamatota interese, vai arī
- b) kuri uzskata, ka noticis tiesību aizskārums, ja šādu priekšnosacījumu paredz attiecīgās Puses administratīvā procesa normas,

ir iespēja pārskatīšanas nolūkā griezties tiesā un/vai kādā citā neatkarīgā un objektīvā institūcijā, kas izveidota ar tiesību aktiem, lai – pamatojoties uz materiāliem vai procesuāliem aspektiem – apstrīdētu jebkura tāda lēmuma, darbības vai bezdarbības likumību, uz ko attiecas 6. panta noteikumi, ja šāda apstrīdēšana paredzēta attiecīgās valsts tiesību aktos, kā arī neskarot šā panta 3. punktu un citus attiecīgus šīs konvencijas noteikumus.

To, vai interese ir pamatota un vai ir noticis tiesību aizskārums, nosaka saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un ar mērķi nodrošināt attiecīgai sabiedrības daļai plašas iespējas griezties tiesu iestādēs saistībā ar šīs konvencijas piemērošanu. Tādēļ a) apakšpunkta piemērošanas nolūkā par pamatotu uzskata ikvienas tādas nevalstiskas organizācijas interesi, kura atbilst 2. panta 5. punktā minētajām prasībām. Šādas organizācijas uzskata arī par tādām, kam ir tiesības, attiecībā uz kurām ir iespējams tiesību aizskārums, kā paredzēts b) apakšpunktā.

Šā panta 2. punkta noteikumi neizslēdz iespēju pārskatīšanas nolūkā iepriekš griezties administratīvā iestādē, kā arī neiespaido prasību, ka pirms vērsšanās tiesā ir jāizmanto visas administratīvas pārskatīšanas procedūras, ja šāda prasība paredzēta attiecīgās valsts tiesību aktos.

3. Turklāt, neskarot 1. un 2. punktā minētās pārskatīšanas procedūras, katra Puse nodrošina to, ka sabiedrības pārstāvjiem, kas atbilst attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, ja tādi būtu, ir pieejamas administratīvas vai tiesas procedūras, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, kas pārkāpj attiecīgās valsts tiesību aktus vides jomā.

4. Turklāt, neskarot 1. punktu, šā panta 1., 2. un 3. punktā minētajām procedūrām ir jānodrošina pamatoti un efektīvi tiesiskie līdzekļi, tostarp, vajadzības gadījumā, pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļi, un tām ir jābūt taisnīgām, objektīvām un ātrām, kā arī tās nav saistītas ar pārmērīgām izmaksām. Šajā pantā paredzētos lēmumus noformē vai reģistrē rakstiski. Tiesu un, ja iespējams, citu institūciju lēmumi ir publiski pieejami.

5. Lai šā panta noteikumus padarītu efektīvākus, katra Puse nodrošina to, ka sabiedrība tiek informēta par administratīvajām vai tiesas procedūrām, kas tai pieejamas pārskatīšanas nolūkā, kā arī lemj par atbilstošu palīdzības sistēmu ieviešanu, lai novērstu vai mazinātu finansiālus un citus šķēršļus saistībā ar griešanos tiesu iestādēs.”

Regula (EK) Nr. 1367/2006

- 5 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Regulas (EK) Nr. 1367/2006 par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (OV L 264, 13. lpp.), preambulas 18. apsvērumā ir noteikts:

“Ar Orhūsas Konvencijas 9. panta 3. punktu paredzēta pieeja tiesas procedūrām vai citām pārskatīšanas procedūrām, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, pārkāpjot tiesību aktus vides jomā. Noteikumiem par pieeju tiesvedībai jābūt saskaņā ar [EK līgumu]. Šajā sakarā ir lietderīgi, ka šī regula attiecas tikai uz valsts iestāžu darbību vai bezdarbību.”

- 6 Minētās regulas 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šīs regulas mērķis ir veicināt to pienākumu īstenošanu, kas izriet no [Orhūsas konvencijas], paredzot noteikumus par konvencijas piemērošanu Kopienas iestādēm un struktūrām, jo īpaši:

[..]

d) dodot iespēju Kopienas līmenī griezties tiesā saistībā ar vides jautājumiem atbilstīgi šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.”

- 7 Šīs pašas regulas 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā “administratīvs akts” ir definēts šādi:

tas ir “jebkurš Kopienas iestādes vai struktūras veikts pasākums, kam ir individuāls raksturs, ko veic saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā, kas ir juridiski saistošs un kam ir ārēja ietekme”.

- 8 Regulas Nr. 1367/2006 10. panta “Pieprasījums veikt administratīvu aktu iekšēju pārskatīšanu” 1. punktā ir paredzēts:

“Jebkura nevalstiska organizācija, kas atbilst 11. [pantā] noteiktajiem kritērijiem, ir tiesīga Kopienas iestādei vai struktūrai, kas saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā ir pieņēmusi administratīvu aktu vai – ja ir konstatēta iespējama administratīva bezdarbība – kam būtu bijis jāpieņem šāds akts, iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu.”

Direktīva 2003/4/EK

- 9 Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 26. lpp.) 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā “publiska institūcija” [valsts iestāde] ir definēta kā “valdība vai cita valsts pārvaldes iestāde, arī valsts padomdevēja struktūra valsts, reģionu vai vietējā līmenī”, precizējot, ka “dalībvalstis var paredzēt, ka šī definīcija neaptver struktūras vai iestādes, kas realizē tiesu vai likumdošanas varu [..]”.

Tiesvedības priekšvēsture

- 10 *Stichting Natuur en Milieu*, saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibināts, Utrehtā (Nīderlande) reģistrēts fonds, kura mērķis ir vides aizsardzība un *Pesticide Action Network Europe*, saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibināts Londonā (Apvienotā Karaliste) reģistrēts fonds, kas cīnās pret ķīmisko pesticīdu izmantošanu, ar 2008. gada 7. un 10. aprīļa vēstulēm lūdza Komisiju veikt Regulas Nr. 149/2008 iekšēju pārskatīšanu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktu.

- 11 Ar apstrīdētajiem lēmumiem Komisija šos pieprasījumus noraidīja kā nepieņemamus, pamatojoties uz to, ka Regula Nr. 149/2008 nav individuāls pasākums un ka tādējādi tā nevar tikt uzskatīta par “administratīvu aktu” Regulas Nr. 1367/2006 2. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē, attiecībā uz kuru ir iespējams veikt šīs regulas 10. pantā paredzēto iekšējās pārskatīšanas procedūru.

Prasības Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 11. augustā, minētie fondi lūdza atcelt apstrīdētos lēmumus. Tiesvedībā pirmajā instancē Polijas Republika un Padome iestājās lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 13 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apmierināja prasības pieteikumu atcelt tiesību aktu.
- 14 Pēc tam, kad kā nepieņemams tika noraidīts prasītāju pirmajā instancē izvirzītais otrais prasījums, ar kuru tika lūgts, lai Vispārējā tiesa piespriež Komisijai izskatīt minētos pieprasījumus veikt iekšēju pārskatīšanu pēc būtības, Vispārējā tiesa noraidīja Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību attiecībā uz prasītāju pirmajā instancē iesniegtā pieteikuma par lietas ierosināšanu papildu apsvērumiem.
- 15 Vispārējā tiesa kā nepamatotu noraidīja arī prasītāju pirmajā instancē izvirzīto pirmo pamatu attiecībā uz to, ka Komisija esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, Regulu Nr. 149/2008 kvalificējot par vispārpiemērojamu aktu, kas nevar tikt uzskatīts par administratīvu aktu Regulas Nr. 1367/2006 2. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē, un līdz ar to par tādu aktu, attiecībā uz kuru nevar tikt iesniegts pieprasījums veikt iekšēju pārskatīšanu saskaņā ar šīs pašas regulas 10. panta 1. punktu. Turpretī Vispārējā tiesa pieņēma otro pamatu, kas pakārtoti bija izvirzīts tajā celtās prasības atbalstam un kas attiecās uz šīs pēdējās minētās tiesību normas prettiesiskumu tādēļ, ka tā nav saderīga ar Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu.
- 16 Pēc tam, kad Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 51. un 52. punktā bija atgādinājusi, ka tāpat kā jebkuram citam starptautiskam nolīgumam, kura dalībniece ir Savienība, Orhūsas konvencijai ir augstāks spēks par atvasinātajiem Savienības tiesību aktiem, tā šī paša sprieduma 53. punktā norādīja, ka Savienības tiesa var pārbaudīt regulas normas spēkā esamību saistībā ar starptautisku nolīgumu tikai tad, ja tās raksturs un sistēma nav tam pretrunā un ja tostarp tās noteikumi no to satura viedokļa ir beznosacījuma un pietiekami precīzi.
- 17 Tā tomēr pārsūdzētā sprieduma 54. punktā atgādināja, ka Tiesa ir nospriedusi, ka tai jāveic Savienības akta tiesiskuma pārbaude saistībā ar starptautiska nolīguma noteikumiem, ar kuriem privātpersonām netiek radītas tiesības atsaukties uz tiem tiesā, ja Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā ir uzņēmusies šī nolīguma ietvaros, vai arī ja atvasinātajā tiesību aktā ir īpaša atsauce uz konkrētiem attiecīgā nolīguma noteikumiem (spriedumi *Fediol*/Komisija, 70/87, EU:C:1989:254, 19.–22. punkts, un *Nakajima*/Padome, C-69/89, EU:C:1991:186, 31. punkts). Vispārējā tiesa no tā pārsūdzētā sprieduma 54. punktā secināja, ka Savienības tiesai ir jāveic regulas tiesiskuma pārbaude saistībā ar starptautisku nolīgumu, ja šīs regulas mērķis ir izpildīt pienākumu, kas Savienības iestādēm ir noteikts ar šo starptautisko nolīgumu.
- 18 Pārsūdzētā sprieduma 57. un 58. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka izskatāmajā lietā šie nosacījumi ir izpildīti, jo, pirmkārt, prasītāji pirmajā instancē, neatsaucoties uz nolīguma noteikumu tiešo iedarbību, saskaņā ar EKL 241. pantu netieši apstrīd Regulas Nr. 1367/2006 normas spēkā esamību saistībā ar Orhūsas konvenciju un, otrkārt, šī regula, kā tas izriet no šīs regulas 1. panta 1. punkta un tās preambulas 18. apsvēruma, tikusi pieņemta, lai izpildītu Savienības starptautiskos pienākumus, kas paredzēti šīs konvencijas 9. panta 3. punktā.

- 19 Vispārējā tiesa noraidīja Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru Orhūsas konvencija nav piemērojama, jo Komisija, pieņemot Regulu Nr. 149/2008, “pildīja likumdevēja funkcijas” šīs konvencijas 2. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē. Faktiski pārsūdzētā sprieduma 65. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka Komisija pildīja izpildvaras funkcijas.
- 20 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 83. punktā nosprieda, ka Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkts, ciktāl tajā iekšējā pārskatīšanas procedūra ir paredzēta tikai attiecībā uz “administratīvu aktu”, kas šīs pašas regulas 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā definēts kā “jebkurš [...] pasākums, kam ir individuāls raksturs”, nav saderīgs ar Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu.
- 21 Līdz ar to Vispārējā tiesa atcēla apstrīdētos lēmumus.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

- 22 Ar apelācijas sūdzībām Padome un Komisija lūdza Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, pilnībā noraidīt prasītāju pirmajā instancē celto prasību un piespriest tiem solidāri un kopīgi atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 23 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2012. gada 21. novembra rīkojumu lietas C-404/12 P un C-405/12 P tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma taisīšanai.
- 24 2013. gada 28. februārī prasītāji pirmajā instancē iesniedza atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību, kurā tie lūdza Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Komisijai un Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas tiem radušies gan pirmajā instancē, gan apelācijas tiesvedībā.
- 25 Prasītāji pirmajā instancē arī iesniedza pretapelācijas sūdzību, ar kuru tie lūdza Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, kā arī apstrīdētos lēmumus un piespriest Padomei un Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas tiem radušies gan pirmajā instancē, gan apelācijas tiesvedībā.
- 26 Padome un Komisija iesniedza atbildes rakstu uz pretapelācijas sūdzību attiecīgi 2013. gada 29. un 17. maijā.

Par apelācijas sūdzībām

Par pretapelācijas sūdzību

Lietas dalībnieku argumenti

- 27 *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā, neatzīstot Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta tiešo iedarbību, vismaz tiktāl, ciktāl tajā ir paredzēts, ka “darbības”, ar kurām tiek pārkāpti valsts tiesību akti vides jomā, var pārsūdzēt, un līdz ar to atsakoties novērtēt Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkta tiesiskumu saistībā ar šo minētās konvencijas noteikumu, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 28 Padome un Komisija apgalvo, ka pretapelācijas sūdzība esot jānoraida kā nepieņemama tās “nosacījuma” rakstura dēļ. Turklāt tā neatbilstot Tiesas Reglamenta 178. pantā noteiktajām prasībām.
- 29 Pakārtoti Padome un Komisija apgalvo, ka šī pretapelācijas sūdzība katrā ziņā neesot pamatota.

Tiesas vērtējums

- 30 Ir jānorāda, ka saskaņā ar Tiesas Reglamenta 169. panta 1. punktu un 178. panta 1. punktu jebkuras apelācijas sūdzības – gan galvenās, gan pretapelācijas – mērķis ir vienīgi pilnīga vai daļēja Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšana.
- 31 Šajā lietā *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* panāca, ka Vispārējā tiesa atceļ apstrīdētos lēmumus atbilstoši to prasībā norādītajiem prasījumiem. Tādējādi to pretapelācijas sūdzība, kuras mērķis būtībā ir tikai aizstāt pamatojumu, kas attiecas uz analīzi par atsaukšanās uz Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu iespēju, nevar tikt pieņemta (pēc analogijas attiecībā uz galveno apelācijas sūdzību skat. spriedumu *Al-Aqsa*/Padome un *Niederlande/Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711, 43.–45. punkts).
- 32 No iepriekš minētā izriet, ka pretapelācijas sūdzība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par galvenajām apelācijas sūdzībām

- 33 Padome un Komisija izvirza pirmo pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka var atsaukties uz Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu, lai izvērtētu Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkta saderību ar minēto konvencijas noteikumu.
- 34 Padome izvirza otro pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa katrā ziņā esot pieļāvusi kļūdu Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta interpretācijā, uzskatot, ka Regula Nr. 1367/2006 ar to nav saderīga.
- 35 Arī Komisija izvirza otro pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka Regulas Nr. 149/2008 pieņemšana neietilpst likumdevēja pilnvaru izpildē Orhūsas konvencijas 2. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē.

Par apelācijas sūdzību pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 36 Padome apgalvo, ka divi gadījumi, kuros Tiesa ir pieļāvusi iespēju privātpersonām atsaukties uz starptautiska nolīguma noteikumiem, kas neatbilst beznosacījuma un precizitātes nosacījumiem, kuri ir nepieciešami, lai uz tiem varētu atsaukties nolūkā izvērtēt Savienības tiesību akta normu spēkā esamību, ir izņēmuma gadījumi un katrā ziņā neatbilst izskatāmās lietas gadījumam.
- 37 It īpaši, pirmkārt, spriedumā *Fediol*/Komisija (EU:C:1989:254) panākto risinājumu pamatojot īpašie šīs lietas apstākļi, kurā ieinteresētajiem saimnieciskās darbības subjektiem ar attiecīgo regulu tika piešķirtas tiesības atsaukties uz Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (turpmāk tekstā – “*GATT*”) noteikumiem. Turklāt šis risinājums nebūtu jāpiemēro ārpus šī nolīguma īpašās piemērošanas jomas.
- 38 Otrkārt, attiecībā uz spriedumu *Nakajima*/Padome (EU:C:1991:186), Padome uzskata, ka tas attiecoties tikai uz gadījumiem, kad Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašos pienākumus, ko tā uzņēmusies *GATT* ietvaros, kas arī nav izskatāmās lietas gadījums.
- 39 Komisija būtībā izvirza līdzīgus argumentus.
- 40 Attiecībā uz spriedumu *Fediol*/Komisija (EU:C:1989:254) Komisija piebilst, ka tas attiecoties tikai uz tādu gadījumu, kurā Savienības tiesību aktā ir ietverta tieša atsauce uz *GATT* īpašajiem noteikumiem.

- 41 Attiecībā uz spriedumu *Najima*/Padome (EU:C:1991:186) Komisija apgalvo, ka tas nevar tikt interpretēts tādējādi, ka ar to ir ļauts pārbaudīt jebkuru Savienības tiesību aktu saistībā ar starptautisku nolīgumu, kurš ar šo aktu attiecīgajā gadījumā tiek īstenots. Lai šāda pārbaude varētu tikt veikta, Savienības tiesību aktam esot jābūt tādām, ar kuru starptautiskais nolīgums tiek īstenots tieši un pilnībā, un tam esot jāattiecas uz no šī nolīguma izrietošu pietiekami skaidru un precīzu pienākumu, kas tā neesot izskatāmajā lietā.
- 42 *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* apgalvo, ka no sprieduma *Lesoochranárske zoskupenie* (C-240/09, EU:C:2011:125) neizriet norāde par to, vai Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktam ir tieša iedarbība, ciktāl tas attiecas darbībām, ko iespējams pārsūdzēt, un ka esot jāņem vērā, ka šī konvencija ir vērsta uz to, lai piešķirtu tiesības privātpersonām.
- 43 Tie uzskata, ka Orhūsas konvencijas būtība un mērķis nerada šķērslī vides aizsardzības apvienību pieprasītajai spēkā esamības pārbaudei un ka spriedumā *Fediol*/Komisija (EU:C:1989:254) noteiktie nosacījumi šajā lietā esot izpildīti, jo Regulā Nr. 1367/2006 ir ietvertas vairākas atsaucis uz šo konvenciju, it īpaši tās 9. panta 3. punktu. Tie uzskata, ka Tiesa šī sprieduma piemērojamību nav attiecinājusi tikai uz *GATT*.

Tiesas vērtējums

- 44 Saskaņā ar EKL 300. panta 7. punktu (tagad – LESD 216. panta 2. punkts) Savienības noslēgtie starptautiskie nolīgumi ir saistoši tās iestādēm un līdz ar to tiem ir augstāks spēks par to izdotajiem aktiem (šajā ziņā skat. spriedumu *Intertanko* u.c., C-308/06, EU:C:2008:312, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Tomēr tāda nolīguma noteikumu sekas Savienības tiesību sistēmā, ko tā ir noslēgusi ar trešām valstīm, nevar tikt noteiktas, abstrahējoties no attiecīgo noteikumu starptautiskās izcelsmes. Atbilstoši starptautisko tiesību principiem Savienības iestādes, kuru kompetencē ir apspriest un noslēgt šādu nolīgumu, var brīvi vienoties ar attiecīgajām trešām valstīm par sekām, kādas šī nolīguma noteikumiem jārada līgumslēdzēju pušu iekšējā tiesību sistēmā. Ja šis jautājums nav tieši reglamentēts minētajā nolīgumā, kompetentajām tiesām, it īpaši Tiesai atbilstoši savai kompetencei saskaņā ar LESD, tas ir jārisina tāpat kā jebkurš cits interpretācijas jautājums, kas attiecas uz attiecīgā nolīguma piemērošanu Savienībā, tostarp pamatojoties uz šī nolīguma jēgu, sistēmu vai noteikumiem (skat. spriedumu *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 108. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai pamatotu prasību atcelt Savienības atvasināto tiesību aktu vai arī iebildi par šāda akta prettiesiskumu, uz starptautiskā nolīguma, kura līgumslēdzēja puses ir Savienība, noteikumiem var atsaukties tikai ar nosacījumu, ka, pirmkārt, tas nav pretrunā šī nolīguma būtībai un sistēmai un, otrkārt, ka šī nolīguma noteikumi to satura ziņā šķiet beznosacījuma un pietiekami precīzi (šajā ziņā skat. spriedumus *Intertanko* u.c., EU:C:2008:312, 45. punkts; *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, EU:C:2008:476, 110. un 120. punkts, kā arī *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 54. punkts).
- 47 Runājot par Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu, tajā nav ietverts neviens beznosacījuma un pietiekami precīzs pienākums, kas varētu tieši regulēt privātpersonu tiesisko situāciju, un līdz ar to tas neatbilst šiem nosacījumiem. Faktiski, tā kā vienīgi “sabiedrības pārstāvjiem, kas atbilst attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, ja tādi būtu,” ir šajā 9. panta 3. punktā paredzētās tiesības, šīs normas ieviešana vai iedarbība ir atkarīga no tālāka pasākuma veikšanas (šajā ziņā skat. spriedumu *Lesoochranárske zoskupenie*, EU:C:2011:125, 45. punkts).

- 48 Protams, ir skaidrs, ka Tiesa arī uzskata, ka, ja Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašos pienākumus, ko tā ir uzņēmusies Pasaules Tirdzniecības organizācijas (turpmāk tekstā – “PTO”) noslēgto nolīgumu ietvaros, vai ja attiecīgajā Savienības tiesību aktā ir tieša atsauce uz precīziem šo nolīgumu noteikumiem, Tiesai attiecīgā akta, kā arī aktu, kas pieņemti tā piemērošanai, tiesiskums ir jāpārbauda saistībā ar šo nolīgumu noteikumiem (skat. spriedumus *Fediol*/Komisija, EU:C:1989:254, 19.–23. punkts; *Nakajima*/Padome, EU:C:1991:186, 29.–32. punkts; Vācija/Padome, C-280/93, EU:C:1994:367, 111. punkts, un Itālija/Padome, C-352/96, EU:C:1998:531, 19. punkts).
- 49 Tomēr šie divi izņēmumi bija pamatoti tikai ar to nolīgumu īpatnībām, kuru rezultātā tie tika piemēroti.
- 50 Faktiski vispirms attiecībā, pirmkārt, uz spriedumu *Fediol*/Komisija (EU:C:1989:254) ir jānorāda, ka Padomes 1984. gada 17. septembra Regulas (EEK) Nr. 2641/84 par kopējās tirdzniecības politikas nostiprināšanu, it īpaši attiecībā uz aizsardzību pret nelikumīgu komercdarbības praksi (OV L 252, 1. lpp.) 2. panta 1. punktā, kas ir aplūkots lietā, kurā taisīts iepriekš minētais spriedums, ir tieša atsauce uz starptautisko tiesību noteikumiem, kas galvenokārt ir balstīti uz *GATT* un ar kuriem ieinteresētajām personām ir piešķirtas tiesības atsaukties uz *GATT* noteikumiem, iesniedzot sūdzību saskaņā ar šo pašu regulu (spriedums *Fediol*/Komisija, EU:C:1989:254, 19. punkts), lai gan izskatāmajā lietā Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktā nav ne tiešas atsauces uz precīziem Orhūsas konvencijas noteikumiem, ne arī piešķirtas tiesības privātpersonām. Līdz ar to, tā kā nepastāv tieša atsauce uz starptautiskā nolīguma noteikumiem, minētajam spriedumam izskatāmajā lietā nav nozīmes.
- 51 Otrkārt, attiecībā uz spriedumu *Nakajima*/Padome (EU:C:1991:186) ir jānorāda, ka šajā spriedumā aplūkoti Savienības tiesību akti bija saistīti ar antidempinga sistēmu, kas ir ļoti blīva gan pēc tās koncepcijas, gan piemērošanas tādā izpratnē, ka tajā ir paredzēti pasākumi uzņēmumiem, kuri tiek apsūdzēti par dempinga darbībām. Konkrētāk, šajā lietā aplūkotā pamatregula tika pieņemta saskaņā ar Kopienas pastāvošajiem starptautiskajiem pienākumiem, it īpaši tiem, kas izriet no Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kas Kapienu vārdā ir apstiprināta ar Padomes 1979. gada 10. decembra Lēmumu 80/271/EEK par daudzpusēju līgumu noslēgšanu 1973.-1979. gada tirdzniecības sarunu rezultātā (OV 1980, L 71, 1. lpp.), VI panta īstenošanas nolīguma (skat. spriedumu *Nakajima*/Padome, EU:C:1991:186, 30. punkts). Tomēr izskatāmajā lietā nav runas par to, ka ar Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktu tiktu īstenoti īpaši pienākumi minētā sprieduma izpratnē, ciktāl, kā tas izriet no Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta, šīs konvencijas līgumslēdzējiem pusēm ir plaša rīcības brīvība, nosakot “administratīvo un tiesas procedūru” īstenošanas kārtību.
- 52 Šajā ziņā ir jānorāda, ka nav iespējams uzskatīt, ka, pieņemot šo regulu, kas attiecas vienīgi uz Savienības iestādēm un turklāt attiecas tikai uz vienu no pārsūdzībām, ko indivīdi var izmantot, lai nodrošinātu Savienības vides tiesību ievērošanu, tās mērķis – šī sprieduma 48. punktā minētās judikatūras izpratnē – būtu izpildīt pienākumus, kas izriet no Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta attiecībā uz valsts administratīvajām un tiesu procedūrām, uz kurām pašreizējā Savienības tiesību attīstības stadijā turklāt galvenokārt attiecas dalībvalstu tiesības (šajā ziņā skat. spriedumu *Lesoochranárske zoskupenie*, EU:C:2011:125, 41. un 47. punkts).
- 53 No visa iepriekš minētā izriet, ka nospriežot, ka, lai izvērtētu Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkta tiesiskumu, ir iespējams atsaukties uz Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu, Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 54 Līdz ar to pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, neizvērtējot pārējos pamatus, ko Padome un Komisija ir izvirzījušas savu apelācijas sūdzību pamatojumam.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 55 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. pantu, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu un var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējai tiesai.
- 56 Tiesa uzskata, ka tiesvedības stadija ļauj izlemt lietu un ka par prasību atcelt apstrīdētos lēmumus ir jālemj pēc būtības.
- 57 Ar savas Vispārējā tiesā celtās prasības pirmo pamatu *Stichting Natuur en Milieu* un *Milieu un Pesticide Action Network Europe* apgalvoja, ka Komisija esot kļūdaini atzinusi viņu pieprasījumus veikt Regulas Nr. 146/2008 iekšēju pārskatīšanu par nepieņemamiem tādēļ, ka šis lēmums esot vispārpiemērojams pasākums.
- 58 Šis pamats ir jānoraida kā nepamatots to pašu iemeslu dēļ, uz kuriem ir norādījusi Vispārējā tiesa.
- 59 *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* savas prasības otrajā pamatā arī norādīja, ka Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkts nav spēkā, jo tajā jēdziens “darbības” Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punkta izpratnē ir attiecināts vienīgi uz individuāliem administratīviem aktiem.
- 60 No šī sprieduma 47. punkta izriet, ka Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktam trūkst skaidrības un precizitātes, kas ir vajadzīga, lai uz šo noteikumu varētu atsaukties Savienības tiesā nolūkā izvērtēt Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkta tiesiskumu.
- 61 Līdz ar to prasības otrais pamats arī ir jānoraida kā nepamatots.
- 62 Tā kā neviens no abiem *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* Vispārējā tiesā celtās prasības pamatiem nav pamatots, prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. un 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali.
- 64 Tā kā *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* spriedums ir nelabvēlīgs un Padome, kā arī Komisija ir prasījusi piespriež tiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, jāpiespriež *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* solidāri atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas Padomei un Komisijai radušies gan pirmajā instancē, gan šajā apelācijas tiesvedībā.
- 65 Atbilstoši Reglamenta 140. panta 1. punktam, kurš saskaņā ar šī reglamenta 184. panta 1. punktu arī ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Līdz ar to ir jānospiež, ka Čehijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **pretapelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe*/Komisija (T-338/08, EU:T:2012:300);**

- 3) prasību atcelt tiesību aktu, ko Eiropas Savienības Vispārējā tiesā cēluši *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe*, noraidīt;
- 4) *Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe* solidāri atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas Eiropas Savienības Padomei un Eiropas Komisijai radušies gan pirmajā instancē, gan apelācijas tiesvedībā;
- 5) Čehijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]